

Nr 174.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1937 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag till skyddsuppfostran m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen, nr 1, angående rikets tillstånd och behov under budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkterna 71 och 73) att, i avbidan på särskild proposition i ämnet,

dels till skyddsuppfostran för budgetåret 1937/1938 beräkna ett förslagsanslag av 1,360,000 kronor,

dels ock till vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem för samma budgetår beräkna ett reservationsanslag av 1,575,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 26 februari 1937 dagtecknad proposition, nr 177, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna de jämkningar i den år 1936 beslutade skyddshemsorganisationen, som föredragande departementschefen angivit;

dels besluta, att om- och tillbyggnadsarbeten vid skyddshemmen Sundbo, Forsane, Ljungaskog, Johannisberg, Höreda och Sonestorp ävensom byggnader för de till upprättande föreslagna skyddshemmen i Vänersborg, Sollefteå samt Troxhammar i Skå socken skola utföras i huvudsaklig anslutning till av departementschefen förordade planer;

dels till Vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. fl. för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 1,375,000 kronor;

dels till skyddsuppfostran för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1,320,000 kronor;

dels medgiva, att från sistnämnda anslag må till stiftelsen Drottning Sophias skyddshem utgå ett tillfälligt driftbidrag för verksamheten under år 1937 vid skyddshemmet Bistaborg av högst 6,900 kronor;

dels medgiva, att från samma anslag må i enlighet med av departementschefen angivna grunder utgå statsbidrag ej mindre till Stockholms stadsmission för inrättande från och med den 1 november 1936 vid dess skyddshem Skarvik-Tallåsen av en provisorisk avdelning och till den vid samma avdelning bedrivna verksamheten, än även från och med den 1 januari 1938 till städerna Stockholm och Göteborg, samtliga enskilda sammanslutningar och

stiftelser, vilka komma att bedriva skyddshemsverksamhet, samt huvudmännen för de skyddshem, som komma att nedläggas;

dels medgiva, att Jönköpings läns landsting, i och med statens övertagande av verksamheten vid Höreda skyddshem, befrias från återbetalningsskyldighet för ett för anskaffande av viss materiell beviljat lån å 4,000 kronor, under villkor att landstinget utan ersättning överlämnar samma materiell till staten, ävensom att sagda lån må avskrivas ur räkenskaperna för fonden för låneunderstöd;

dels medgiva, att nämnda landsting från angivna tidpunkt likaledes befrias från återbetalningsskyldighet för fastigheten $\frac{1}{2}$ mantal Långanäs nr 1 (1^a) i Höreda socken åvilande andel i lån från statens avdickningslånefond, ävensom att återstående ogulden del av samma lån avskrives ur räkenskaperna för fonden;

dels medgiva, att för inrättande vid skyddshemmet Skarvik-Tallåsen av nya avdelningar ävensom för utförande vid skyddshemmet Sjötorp av vissa om- och tillbyggnadsarbeten må, i huvudsaklig överensstämmelse med de av departementschefen förordade villkoren, beviljas lån till Stockholms stadsmission å 360,000 kronor och till svenska diakoniss-sällskapet å 70,000 kronor, skolande förstnämnda lån utgå med 180,000 kronor under budgetåret 1937/1938 och 180,000 kronor under budgetåret 1938/1939;

dels bland utgifter för kapitalökning under rubrik Statens utlåningsfonder: Fonden för låneunderstöd för budgetåret 1937/1938 anvisa

a) till Lån till svenska diakoniss-sällskapet för om- och tillbyggnadsarbeten vid skyddshemmet Sjötorp ett reservationsanslag av 70,000 kronor.

b) till Lån till Stockholms stadsmission för inrättande vid skyddshemmet Skarvik-Tallåsen av nya avdelningar ett reservationsanslag av 180,000 kronor,

dels ock bland utgifter för kapitalökning under rubriken Fonden för förslag till statsverket till Förskott av kostnader för inlösen av yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. m. för budgetår 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av 859,400 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 3, inom första kammaren av herr *J. M. Bäckström* m. fl. och den andra, nr 11, inom andra kammaren av herr *E. Lindberg* i Umeå m. fl., vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning av frågan om ersättning till Västerbottens landsting för i Stenfors skyddshem nedlagda kostnader samt om framläggande för riksdagen av det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

dels ock två likalydande motioner väckta, den ena, nr 232, inom första kammaren av herr *T. Ström* m. fl. och den andra, nr 457, inom andra kammaren av herr *J. A. Persson* i Tidaholm m. fl., vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att avtalet mellan staten och stiftelsen för Margretelunds skyddshem skall erhålla en giltighetstid av minst 15 år samt att det årliga statsbr-

draget skall utgå med ett belopp, motsvarande 900 kronor per elev, dock ej för något år mindre än 27,000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 3 och 232.

Huvudsakliga innebörden av 1936 års riksdagsbeslut.

Enligt 1936 års riksdags beslut skola i den nya skyddshemsorganisationen, vilken träder i kraft den 1 januari 1938, för vardera könet finnas fyra olika slag av skyddshem, nämligen dels *skolhem*, avsedda för vanartade i skolpliktig ålder, vilka böra erhålla skolundervisning, dels *yrkeshem* för gossar och *hemskolor* för flickor, avsedda för vanartade, som avslutat sin skolgång och vid omhändertagandet icke fyllt aderton år, dels *ungdomshem*, avsedda för personer, vilka omhändertagas för skyddsuppfostran i åldern 18—21 år med stöd av 22 § d) barnavårdslagen, dels slutligen särskilda anstalter, avsedda för själsligt abnorma. I den mån verksamheten vid skyddshemmen icke kommer att bedrivas av enskilda föreningar eller stiftelser, skall den övertagas av staten. Städerna Stockholm och Göteborg skola dock själva anordna för dem erforderliga skyddshem.

Beträffande användningen i den nya organisationen av nu befintliga skyddshem innebar riksdagens beslut följande:

Västmanlands läns landstings skyddshem i Sundbo skulle bliva yrkeshem;

Västernorrlands läns landstings skyddshem i Boda och Norrbottens läns landstings skyddshem i Johannisberg kombinerade skol- och yrkeshem;

Stockholms läns landstings skyddshem å Norrby gård, Östergötlands läns landstings skyddshem å Folåsa, Malmö stads skyddshem å Östra Spång, Råby räddningsinstitut, Hallands läns landstings skyddshem å Måshult, Göteborgs och Bohus läns landstings skyddshem å Gräskärr, Värmlands läns landstings skyddshem å Älvåsen, Örebro läns landstings skyddshem i Åkerby och Gävle stads skyddshem å Engesberg skolhem för gossar;

diakonissanstalten samariterhemmets i Uppsala skyddshem Morängen, svenska diakonissällskapets skyddshem Sjötorp och Mossebo, det städerna Hälsingborg, Landskrona och Lund tillhöriga skyddshemmet Sonestorp, Göteborgs diakonissanstalts skyddshem Härsjögården samt Stockholms kyrkliga skyddshemsförenings hem Hornö hemskolor, sistnämnda hem avsett att jämväl mottaga mödrar och deras späda barn;

Vårsta diakonissanstalts skyddshem å Gälegården kombinerat skolhem och hemskola; samt

Stockholms läns landstings skyddshem å Husby gård, Östergötlands läns landstings skyddshem å Broby, Malmö stads skyddshem å Allarp och Värmlands läns landstings skyddshem Björkåsen skolhem för flickor.

Jönköpings läns landstings skyddshem i Höreda och stiftelsen Drottning Sophias skyddshem Bistaborg skulle alltjämt utgöra ungdomshem, det förstnämnda för ynglingar och det sistnämnda för unga kvinnor.

Likaledes skulle de själsligt abnorma alltjämt omhändertagas, de man-

liga å skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall och de kvinnliga å Stockholms stadsmissions skyddshem Skarvik-Tallåsen.

I 1936 års proposition hade dessutom föreslagits, att det städerna Häl-singborg, Landskrona och Lund tillhöriga skyddshemmet Ljungaskog samt Älvsborgs läns landstings skyddshem i Forsane skulle förändras till yrkes-hem. Övriga i det föregående icke nämnda skyddshem, däribland Frö-bergska stiftelsens skyddshem å Norrgård, Margretelunds skyddshem i Lidkö-ping, Västerbottens läns landstings skyddshem Stenfors, samtliga för gos-sar, samt Håkanstorp, Vita bandets småbrukshem för flickor, skulle enligt förslaget få fortsätta sin verksamhet intill utgången av år 1941, vid vilken tidpunkt senast klarhet borde hava vunnits rörande deras framtida använd-ning.

Med anledning av väckta motioner, avseende dels att skyddshemmet å Norr-gård måtte få bibehållas såsom skyddshem och ingå i den nya organisationen såsom ett kombinerat skol- och yrkeshem, dels ock att de av Kungl. Maj:t föreslagna yrkeshemmens antal måtte ökas till fyra och att, förutom de före-slagna, även Margretelund måtte bibehållas såsom yrkeshem, förordades i det av riksdagen åberopade, av sammansatta stats- och andra lagutskottet av-givna utlåtandet nr 1, ett ytterligare övervägande av förslaget i dessa delar, innan slutlig ståndpunkt toges till detsamma. I avbidan härå skulle vissa föreslagna om- och tillbyggnader vid skyddshemmen Ljungaskog och For-sane anstå.

Beträffande skyddshemsorganisationens praktiska utformning i Norrland anförde utskottet, likaledes i anledning av väckt motion, att det med hänsyn till de långa avstånden syntes böra tagas under ytterligare omprövning, huru-vida icke skyddshemmet Stenfors skulle kunna inordnas i organisationen så-som skolhem.

Av de skyddshem, vilkas verksamhet enligt riksdagens beslut skall över-tagas av staten, skulle det till yrkeshem bestämda Sundbo samt de till kombi-nerade skol- och yrkeshem avsedda Boda och Johannisberg övertagas med äganderätt. För påbörjande av dessa hems utbyggande för det nya ändamå-let anvisade riksdagen ett reservationsanslag av 200,000 kronor. Av övriga ifrågavarande skyddshem skulle de, vilka avsetts till skolhem och hemskolor, arrenderas av staten.

De för nämnda tre skyddshems övertagande av staten med äganderätt fast-ställda villkoren innebära, att själva anstaltsbyggnaderna tillika med sådana inventarier, vilka erfordras för det nya ändamålet, jämte ett jordområde av omkring 8—10 hektar skola utan ersättning överlämnas till staten, medan i övrigt erforderlig jord jämte tillhörande byggnader samt döda och levande inventarier för jordbruket skola inlösas av staten.

För att åstadkomma en utjämning mellan de landsting och i landsting ej deltagande städer, vilka äro ägare till skyddshem, samt övriga landsting och sådana städer har ett visst likvidationsförfarande bestämts. Enligt detta skola landstingen och nämnda städer med undantag för Stockholm och Göteborg

fortsättningsvis under vart och ett av åren 1938 och 1939 till statskontoret inbetala 700 kronor för elev och år, att av statskontoret fonderas, varefter till de landsting och städer, vilkas skyddshem övertagits av statsverket, skall utbetalas halva värdet av själva anstaltsbyggnaderna. Sammanlagt har beräknats komma att till nämnda fond inflyta omkring 1,400,000 kronor. Härav har såsom vederlag för anstaltsbyggnaderna vid samtliga i propositionen föreslagna yrkeshem samt kombinerade skol- och yrkeshem, således även Ljungaskog och Forsane, beräknats omkring 500,000 kronor. Ytterligare ett belopp av omkring 750,000 kronor har beräknats erforderligt för en framtida inlösen även av anstaltsbyggnaderna vid skolhem och hemskolor. Återstående omkring 150,000 kronor hava avsetts att användas till förbättringsarbeten å skolhem och hemskolor.

Slutligen ha fastställts vissa grunder för driftkostnadernas bestridande vid de olika slagen av skyddshem. En redogörelse härför återfinnes å sid. 60 i propositionen till årets riksdag.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag bygger väsentligen på en av borgmästaren G. Ehrnberg och folkskolläraren J. Weijne i samråd med skyddshemsinspektören verkställd utredning. Förslaget innebär i huvudsak följande.

Organisationen.

Å Fröbergsska stiftelsens egendom Norrgård upprättas ett skolhem för gossar, inrymmande högst 25 elever. Kostnaden för hemmets uppförande bestrides av stiftelsen. Den nuvarande stora anstaltsbyggnaden med tillhörande verkstäder användes till lärlingshem, där bl. a. villkorligt utskrivna elever från skolhemmet skola mottagas.

Skyddshemmet Margretelund ingår i organisationen som ett jordbruks-hem, avsett för sådana manliga elever över den egentliga skolåldern, vilka äro med avseende å förståndsutvecklingen efterblivna. Kostnaderna för hemmets anpassning efter det nya ändamålet bestridas helt med tillgängliga donationsmedel.

Skyddshemmet Håkanstorp erhåller samma uppgift med avseende å kvinnliga elever av motsvarande kategori.

Skyddshemmen Sundbo, Ljungaskog och Forsane övertagas av staten och utbyggas till yrkeshem i enlighet med skyddshemssakkunnigas förslag.

I stället för det till kombinerat skol- och yrkeshem avsedda skyddshemmet i Boda, vilket vederbörande landsting önskar disponera för annat ändamål, inrättas ett nytt sådant hem i Sollefteå. Kostnaderna härför bestridas av staten. Sedan det nya hemmet tagits i bruk, nedlägges det nuvarande skolhemmet i Stenfors. Skyddshemmet Johannisberg ombildas till ett statligt skol- och yrkeshem i enlighet med skyddshemssakkunnigas förslag.

I stället för det Stockholms län tillhöriga skyddshemmet för gossar å Norrby gård samt de Värmlands län tillhöriga skyddshemmen Älvåsen för gossar

och Björkåsen för flickor, vilka avsetts till skolhem men vederbörande ägare önska disponera för annat ändamål, uppföras två nya skolhem, ett för gossar å kronoegendomen Troxhammar i Stockholmstrakten och ett för flickor i Vänersborg. Kostnaderna härför bestridas av staten, som sålunda förvärrar äganderätten till dessa hem.

Skyddshemmet Sonestorp, vilket avsetts ingå i den nya organisationen såsom hemskola, förstatligas och utbygges bl. a. med ett särskilt hem för unga mödrar med späda barn. Skyddshemmet Höreda bibehålles vid sin nuvarande uppgift men förstatligas och utbygges med gymnastiksal och verkstadslokaler.

Kostnaderna för de statliga hemmens utbyggande.

Det allmännas kostnader för den nya skyddshemsorganisationens utbyggande, i vad angår yrkeshemmen samt de kombinerade skol- och yrkeshemmen, ställa sig i jämförelse med 1936 års förslag på det sätt, nedan intagna sammanställning utvisar, varvid även beaktats den under det sista året inträdda stegringen i materialkostnader.

Utbyggnad av skyddshemmen	1936 års proposition.		Nu föreliggande förslag.	
		Kronor		Kronor
<i>Ljungaskog</i>				
Byggnadskostnad.....	315,000			
Utrustning och inventarier	16,950	331,950	331,950 + 12 %	371,780
<i>Forsane</i>				
Byggnadskostnad.....	310,000			
Utrustning och inventarier	23,750	333,750	303,750 + 12 %	340,200
<i>Sundbo</i>				
Byggnadskostnad.....	275,000			
Utrustning och inventarier	23,750	298,750	298,750 + 12 %	334,600
<i>Boda</i>				
Byggnadskostnad.....	185,000			
Utrustning och inventarier	9,500	194,500	—	—
<i>Johannisberg</i>				
Byggnadskostnad.....	193,000			
Utrustning och inventarier	9,500	202,500	202,500 + 12 %	226,800
<i>Sollefteå, 1:sta etappen</i>				
Byggnadskostnad.....	—		257,750	
Utrustning och inventarier	—	—	40,000	297,750
<i>Sollefteå, 2:dra etappen</i>				
Byggnadskostnad.....	—		242,250	
Utrustning och inventarier	—	—	25,750	268,000
	Summa	1,361,450		1,839,130

	1936 års proposition.	Nu föreliggande förslag.
	Kronor	Kronor
Inlösen av jordbruk m. m.	500,000	343,000
Vederlag för anstaltsbyggnader.	500,000	330,800
Inalles	2,361,450	2,512,930

I anslutning till denna sammanställning anför departementschefen:

Kostnaderna skulle alltså enligt den modifierade planen ställa sig 151,480 kronor högre än som 1936 förutsatts. Emellertid betingas denna ökning i huvudsak av den inträffade stegringen i materialkostnader. En förhöjning av 1936 års siffror för skyddshemmen Ljungaskogs, Forsane, Sundbo och Johannisbergs vidkommande med 12 %, vartill nämnda kostnadsstegring angivits, ger nämligen, såsom av sammanställningen framgår, en merkostnad av omkring 107,000 kronor. Nu omförmälda kostnadsberäkningar synas mig böra godtagas.

Till påbörjande av arbetena vid skyddshemmen Sundbo och Johannisberg har redan av riksdagen anvisats ett belopp av 200,000 kronor. Av vad som beräknades utgå av likvidationsfonden i vederlag för anstaltsbyggnaderna vid yrkeshem samt kombinerade skol- och yrkeshem, nämligen 500,000 kronor, kommer enligt de preliminärt träffade överenskommelserna med huvudmännen för ifrågavarande fyra hem endast att erfordras ett belopp av 330,800 kronor. Skillnaden, 169,200 kronor, synes kunna disponeras för de nya kombinerade skol- och yrkeshemmets inrättande, oavsett att vederlaget för anstaltsbyggnaderna vid Boda preliminärt beräknats till ett lägre belopp. Något skäl mot att disponera det högre beloppet torde så mycket mindre kunna anföras, som ändamålet med likvidationsfondens inrättande är att i görligaste mån befria statsverket från lokalkostnader vid reformens genomförande. Det belopp, som återstår att täcka med anslag å budgeten, uppgår sålunda till 1,812,930 kronor. I enlighet med utredningsmännens förslag förordar jag, att vad som av sistnämnda belopp avser inlösen av nuvarande skyddshemsegendomar jämte jordbrukets byggnader samt levande och döda inventarier för jordbruket, 343,000 kronor, anvisas för budgetåret 1937/1938. Vad åter angår utbyggnadskostnaderna, lär, med hänsyn till önskvärdheten av att yrkeshemmets utbyggnad må kunna ske i så stor utsträckning som möjligt under medverkan av eleverna, ett belopp av 600,000 kronor få anses tillfyllest för nämnda budgetår. Återstoden, 869,930 kronor, torde böra anvisas för budgetåret 1938/1939.

Kostnaderna för de nya skolhemmen vid Troxhammar och i Vänersborg ha beräknats sålunda:

Skolhemmet vid Troxhammar.

Byggnad för skolhem	kronor	128,000
Gymnastik- och samlingsal m. m.	»	107,000
Föreståndarbostad	»	41,000
Ekonomibyggnad för lantbruket	»	22,000
Bostadshus med 1 lägenhet om 2 rum och kök	»	16,000
Väg- och planeringsarbeten, yttre ledningar m. m.	»	15,000
Ritningar, administration och oföruetsdeda utgifter	»	32,000
	kronor	361,000

Skolhemmet i Vänersborg.

Byggnad för skolhem	kronor	132,000
Gymnastik- och samlingssal m. m.	»	97,000
Ekonomibyggnad för lantbruket	»	20,000
Väg- och planeringsarbeten samt yttre ledningar	»	5,000
Ritningar, administration och oförutsedda utgifter ...	»	26,000
		kronor 280,000

Härtill komma kostnader för inventarier med sammanlagt 46,000 kronor. Emellertid har förutsatts, att skolhemmet vid Troxhammar, i avbidan på vidare erfarenhet, skall utbyggas i två etapper, varigenom kostnaderna för de båda skolhemmen beräknas tills vidare kunna begränsas till omkring 600,000 kronor. Av detta belopp avses 250,000 kronor bestridas genom den s. k. likvidationsfonden, medan för täckande av återstoden statsmedel skulle anvisas med 251,000 kronor för budgetåret 1937/1938 och 99,000 kronor för budgetåret 1938/1939.

Vad slutligen angår skyddshemmen Höreda och Sonestorp, ha kostnaderna för deras utbyggnad uppskattats till respektive 65,000 och 112,000 kronor. Härutöver erfordras sammanlagt 64,000 kronor för inlösen av tillhörande jordegendomar jämte inventarier, ävensom 49,400 kronor som vederlag för anstaltsbyggnaderna. Sistnämnda belopp jämte kostnaden för om- och tillbyggnad av elevhemmet vid Sonestorp, beräknad till 60,000 kronor, avses skola gäldas ur likvidationsfonden, medan återstående (117,000 + 64,000) 181,000 kronor skulle täckas med statsmedel och i sin helhet anvisas för nästa budgetår.

I samband härmed föreslås, att Jönköpings läns landsting befrias från återbetalningsskyldighet *dels* för ett för anskaffande av viss materiell beviljat statslån å 4,000 kronor, under villkor att landstinget utan ersättning överlämnar samma materiell till staten, *dels ock* för skyddshemsfastigheten åvilande andel i lån från statens avdiktningsslånefond.

Anslagsbehovet för statens övertagande och utbyggande av här ovan nämnda skyddshem skulle alltså för nästa budgetår utgöra:

för yrkeshem samt kombinerade skol- och yrkeshem	kronor	600,000
för två nya skolhem	»	251,000
för Höreda och Sonestorp	»	117,000
för inlösen av jordbruksegendomar m. m.	»	407,000
		Kronor 1,375,000

De medel, som avsetts utgå från likvidationsfonden, föreslås skola förskottas av statsmedel, intill dess medel i erforderlig omfattning influtit till fonden. För täckande av detta förskott skulle å riksstaten för nästa budgetår bland utgifter för kapitalökning under rubriken fonden för förslag till statsverket uppföras ett reservationsanslag, benämnt förskott av kostnader för inlösen av yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. m. Anslaget skulle utgå av

lånemedel och bestämmas till 859,400 kronor. De å anslaget uppkommande utgifterna skulle sedermera ersättas av medel ur likvidationsfonden.

Villkor för statens arrenderande av vissa hem.

I den nya organisationen ingående skolhem och hemskolor, som skola drivas av staten men icke övertagas med äganderätt, avses bliva arrenderade av staten på i huvudsak följande villkor:

1. Staten skall utan avgift äga rätt använda respektive hems anstaltsbyggnader jämte inventarier och kringliggande område.

2. Arrendena skola i övrigt omfatta hela egendomarna, då det visat sig, att de nuvarande huvudmännen icke med fördel kunna finna någon användning för eventuellt avsöndrat jordområde.

3. Staten erlägger i allmänhet en arrendeavgift per år, som beräknas efter i medeltal 40 kronor per hektar för öppen jord samt tre procent å jordbruksinventariernas bokförda värde.

4. I stadsrådsanförandet omnämnda skatter och försäkringsavgifter skola avse under respektive år till betalning förfallen skatt eller avgift.

5. Å inventarieförteckningen upptagna inventarier skola värderas vid arrendetidens början och slut. Beträffande levande inventarier skall icke någongdera parten få tillgodogöra sig på grund av prisfluktuationer uppkomna förändring av värdet.

6. Staten är — med undantag för Husby skyddshem — berättigad att i mån av tillgång årligen efter anvisning av vederbörande ägare eller den, ägaren därtill utser, å egendomens skog erhålla utsyning å nödigt bränsle, hägnads- och reparationsvirke. Staten förbinder sig dock att icke genom övergång till vedeldning i större omfattning än som tidigare ägt rum, begära större mängder bränsle, än som tidigare förbrukats.

Då arrendeavgifterna förutsättas bliva täckta av inkomsterna från tillhörande jordbruk, åskas intet anslag för ändamålet.

De icke-statliga skyddshemmens utbyggande och drift.

I propositionen föreslås vidare, att statslån beviljas *dels* svenska diakonissällskapet för om- och tillbyggnad av det för flickor avsedda hemmet Sjötorp till en hemskola, *dels ock* Stockholms stadsmission för utvidgning av det för själsligt abnorma flickor avsedda hemmet Skarvik-Tallåsen med ett skolhem, en observationsavdelning samt en sjuk- och isoleringsavdelning. Det förra lånet avses utgå med 70,000 kronor, det senare med 360,000 kronor, varav hälften under budgetåret 1937/1938 och hälften under följande budgetår. Medel till båda nu ifrågakvarande lån skulle beredas genom uppförande bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Statens utlåningsfonder: Fonden för låneunderstöd» av särskilda anslag för ändamålet. Då lånen avses att löpa på obestämd tid och utan ränta, anses anslagen böra utgå av andra statsinkomster än lånemedel.

För upprätthållande av driften vid de icke-statliga skyddshemmen förutsättas särskilda avtal komma att träffas med vederbörande huvudmän i huvudsaklig anslutning till de bidragsgrunder och bestämmelser i övrigt, som beslötas vid 1936 års riksdag. Till komplettering härav föreslås nu bland annat följande ändringar eller tillägg.

Avtal i fråga om det antal platser, för vilka ett fast statsbidrag skall utgå, skall i regel slutas för en tid av fem år i sänder med en ömsesidig uppsägningstid av ett år. Viss begränsning härutinnan skall gälla de hem, som avses skola nedläggas; å andra sidan förutsättes viss utvidgning beträffande Margretelunds skyddshem. Om under något år medeltalet elever å ett skyddshem skulle överstiga det för skyddshemmet angivna platsantalet, skall överenskommet statsbidrag utgå även för det överskjutande elevantalet.

Lån, som staten lämnat eller kommer att lämna för uppförande av byggnader vid skyddshem, skola löpa utan ränta, mot det att staten befrias från skyldighet att för ifrågavarande skyddshem erlagga hyra. Däremot skall staten alltjämt för sådant skyddshem lämna ett underhållsbidrag av 2 % av fastställt byggnadsvärde, och denna skyldighet skall utsträckas att gälla alla av enskilda sammanslutningar och stiftelser drivna flickhem.

Bestämmelser angående betryggande statlig representation i styrelserna förutsättas inflyta i samtliga ifrågavarande avtal.

Däremot anses i avtalen icke böra angivas några bestämda arvodesbelopp för psykiatriskt särskilt skolade läkare, utan skola de icke-statliga skyddshemmen erhålla ersättning för sina faktiska utgifter för dylik läkarvård, dock högst med de belopp, som fastställdes vid 1936 års riksdag.

I övrigt skall det ankomma på Kungl. Maj:t att närmare utforma avtalsbestämmelserna och därvid avgöra, vad som lämpligen bör inflyta i avtalen eller intagas i den stadga för skyddshemmen, som är avsedd att utfärdas.

Personalens anställnings- och avlöningsförhållanden.

Efter redogörelse för vad i detta hänseende förekommit vid föregående års riksdag ävensom för utredningsmännens förslag och däröver avgivna yttranden anför departementschefen i denna del följande, såvitt angår de *statliga* hemmen.

Det torde få anses såsom ett rimligt önskemål, att övergången till den nya skyddshemsorganisationen göres så mjuk som möjligt. Åtgärderna för att skyddshemsverksamheten utan onödigt dröjsmål bringas i överensstämmelse med den beslutade nya ordningen böra planläggas under skäligt hänsynstagande till skyddshemmens personal vid tidpunkten för avlåtandet av fjolårets proposition. Det av utredningsmännen nu framlagda förslaget synes mig på ett tillfredsställande sätt ha beaktat denna synpunkt, och jag finner mig därför kunna förorda, att förslaget följes vid övergången till den nya organisationen.

Även om således regeln blir, att staten tillsvidare övertar ifrågavarande befattningshavare på vid sagda tidpunkt gällande villkor, måste i vissa fall även nyanställning äga rum. Med hänsyn till sådana nyanställningar, vilka

synas böra ske på de villkor, som komma att bestämmas i de olika skyddshemmens blivande avlöningsstater, måste redan nu principiell ställning tagas till frågan om befattningshavarnas vid skyddshemmen inplacering i gällande löneplan.

Härvid synes skillnad böra göras mellan vad skyddshemssakkunniga kallade »ledande personal» och den övriga personalen vid skyddshemmen. Till förstnämnda grupp hänförde de sakkunniga föreståndare och föreståndarinnor vid samtliga slag av skyddshem, assistent vid yrkeshem, husmoder och biträdande lärarinna vid skolhem, folkskollärlärlarinna samt andra i lönegraden B 14 placerade lärarinnor vid skolhem för flickor och hemskolor samt slutligen utöver föreståndare eventuellt behövlige folkskollärare vid skolhem för gossar.

Beträffande annan personal vid skyddshemmen än den s. k. ledande synes, när det gäller befattningshavare, som medverka vid elevernas fostran och utbildning, anledning icke föreligga till avvikelser från skyddshemssakkunnigas förslag. Sålunda torde i enlighet med den av föredraganden i statskontoret reservationsvis anförda meningens även ladugårdsförman och nattvakt vid yrkeshem böra erhålla ordinarie anställning på sätt sakkunniga ifrågasatt. Vad statskontoret anför i fråga om övriga anställda vid yrkeshem, nämligen gårdskarlar och chaufförer samt kokerska, ävensom kokerska vid skolhem för gossar synes mig böra iakttagas. Dessa befattningshavare böra således icke fast inordnas i löneplanen.

För den s. k. ledande personalen vid skyddshemmen, av vilken flertalet utgöres av folkskollärare eller -lärarinnor eller med dem i utbildningshänseende likställda, föreslås skyddshemssakkunniga löner, vilka beräknats i visst förhållande till de av lärare och lärarinnor vid rikets folkskolor uppburna löneförmånerna, i det att de lågo visst antal lönegrader över dessa. Sedan numera 1936 års lärarelönesakkunniga föreslagit en gynnsammare löneställning för sistnämnda lärare och lärarinnor, och Kungl. Maj:t torde komma att i anledning av sagda förslag förelägga innevarande års riksdag proposition i ämnet, lär det bli nödvändigt att vidtaga den jämkning i skyddshemssakkunnigas av mig tidigare i princip biträdda förslag, som av riksdagens blivande beslut kan förmedlas.

Att den ledande personalen vid skyddshemmen beredes en mot arbetsuppgifterna svarande löneställning synes mig riktigt och rättvist. Under de senaste årens meningsutbyte beträffande verksamheten vid skyddshemmen har med styrka betonats vikten av att sådana löner utmättes åt där anställda, att till detta ömtåliga och maktpåliggande arbete må kunna förvärfvas väl kvalificerade krafter. Uppmärksammas bör även i detta sammanhang, att personalen vid skyddshemmen har en betydligt längre tjänstgöring per dag, varjämte denna personals semester är avsevärt kortare än de ferier, vilka normalt komma lärare och lärarinnor vid olika läroanstalter till del.

Vid övervägandet av löneställningen för assistenter vid yrkeshemmen och fast anställda lärare vid skolhem för gossar har jag, med hänsyn till berörda omständigheter, funnit en placering ett par lönegrader över den, som kan komma att fastställas för manlig folkskollärare med nio månaders undervisningstid vara skälige. Vid det slutliga fastställandet av ifrågavarande läraregruppers löneställning synes hänsyn böra tagas jämväl till de löneförmåner, som, på grund av läroverkslönesakkunnigas förslag, kunna bli bestämda för de vid folkskoleseminariernas övningskolor samt vid blindundervisningen anställda folkskollärarna. På båda nu nämnda grupper av lärare ställas särskilda krav. Beträffande blindundervisningen gäller som villkor, att vederbörande aspirant skall undergå specialutbildning efter av-

lagd folkskolläraryxamen. Vid övningskola fordras för ordinarie anställning bland annat viss tjänstgöring vid folkskola. Av skyddshemspersonalen kommer i framtiden att krävas specialutbildning, som torde kunna fullt jämföras med den vid blindundervisningen stadgade. Även måste det anses önskvärt att lärarna före anställningen vid skyddshem förvärvat erfarenhet av arbetet inom folkskolan. Lägges härtil den mera utsträckta tjänstgöringstiden vid skyddshemmen, synes det skäligt, att lärarepersonalen där i lönehänseende jämföres med lärare vid folkskoleseminariernas övningskolor samt ämneslärare vid blindundervisningsanstalterna.

För en relativt gynnsam löneplacering av förenämnda assistenter och lärare vid skyddshem talar även angelägenheten av att för rekrytering av de krävande föreståndarebefattningarna väl kvalificerade krafter stå till förfogande.

Föreståndarebefattningarna vid såväl skolhem för gossar som yrkeshem böra givetvis på grund av det med dessa befattningar förenade ansvaret och mera omfattande arbetet erhålla en högre löneplacering än nyss berörda assistenter och fast anställda lärare. Vid bestämmandet av avlöningen för föreståndare vid skolhem för gossar synes mig, i likhet med vad skyddshemssakkunniga föreslagit, en löneskillnad av fyra lönegrader vara i det hela rättvisande. För befattningarna såsom föreståndare vid yrkeshem torde, med hänsyn till det avsevärt större ansvar och de mera omfattande förvaltningsbestyr, som påvila dessa befattningshavare, böra ifrågakomma en än gynnsammare placering. I enlighet med skyddshemssakkunnigas förslag synes skillnaden böra utgöra två lönegrader.

I fråga om nödvändigheten att även vid de kvinnliga skyddshemmen skapa garantier för fullt kvalificerad och lämplig lärarepersonal gäller givetvis detsamma, som jag tidigare anfört beträffande skyddshemmen för gossar. På grund av flickhemmens olika organisation synes man emellertid ej behöva ställa samma krav på omfattningen av en folkskollärarynnas undervisning och övriga arbete. Med hänsyn till den mindre arbetsbörda, som sålunda åvilar de kvinnliga lärarna, synes en placering blott en lönegrad över vad för folkskollärarynna med nio månaders tjänstgöring kan bli bestämt få anses skäligt.

Vidkommande de kvinnliga skyddshemmens facklärarinnor, vilka av skyddshemssakkunniga hänförs till lönegraden B 14, synes det ligga närmast till hands att jämföra dem med lärarinnor i kvinnlig slöjd samt husbållsgöromål inom blindundervisningen. Jag föreslår därför, att ifrågavarande lärarinnor i lönehänseende likställas med motsvarande befattningshavare vid blindundervisningsanstalterna.

Vad slutligen gäller befattningen såsom föreståndarinna vid skyddshem för flickor, av skyddshemssakkunniga föreslagen till placering i lönegraden B 17, vill jag ifrågasätta att densamma placeras en lönegrad högre än befattningen såsom folkskollärarynna vid skyddshem. En dylik löneplacering synes mig väl motiverad av arbetets omfattning och möjliggör en god rekrytering.

De nu angivna grunderna för bestämmande av skyddshemspersonalens löner böra även komma i tillämpning vid de kombinerade skol- och yrkeshemmen samt ungdomshemmet Höreda. Dock bör löneställningen för föreståndarebefattningarna vid sistnämnda hem samt det kombinerade skol- och yrkeshemmet Johannisberg icke slutligt bestämmas, förrän erfarenhet vunnits rörande den omfattning verksamheten vid dessa hem kan komma att erhålla.

Med de provisoriska avlöningsförhållanden, som, enligt vad jag i det föl-

jande går att föreslå, skulle gälla för skyddshemspersonalen under tiden 1 januari—30 juni 1938, ha nu förevarande spörsmål för närvarande mycket begränsad praktisk räckvidd. Avsikten är sålunda att allenast vid nyanställning av befattningshavare tillämpa de angivna lönesatserna och därvid uteslutande för personal i extra ordinarie ställning. För sådana befattningshavare torde Kungl. Maj:t böra äga att, i anslutning till nu angivna principer, bestämma rörande löneställningen under sagda tid. I den mån grundsatserna i fråga icke föranleda erinringar från riksdagens sida, anser jag, att desamma skola bilda utgångspunkt för beräkningarna beträffande kostnaderna för skyddshemsverksamheten under budgetåret 1938/1939.

Vid de *icke-statliga* hemmen avses personalens avlöningsförhållanden komma att regleras i huvudsaklig anslutning till lönerna vid de *statliga* hemmen.

Anslagsbehovet för budgetåret 1937/1938.

Beträffande medelsbehovet för erforderliga omändringar och utbyggnader av skyddshemmen har redogörelse lämnats ovan.

Till ledning för bedömandet av medelsbehovet för anslaget till skydds-
uppfostran ha bl. a. upprättats preliminära avlönings- och omkostnads-
stater för de statliga skyddshemmen under första halvåret 1938. Avlönings-
kostnaderna hava därvid beräknats till 141,289 kronor och omkostnaderna
till 241,984 kronor eller alltså sammanlagt 383,273 kronor. Emellertid har
samtidigt som inkomster av ifrågavarande hem upptagits ett belopp av
106,068 kronor, vadan statens nettoutgifter för dessa hem skulle begränsas
till i runt tal 275,000 kronor. Vid dessa kalkyler har räknats med avlöning
åt den nu anställda personalen efter hittillsvarande grunder. Härjämte har
medel beräknats för avlöning av fem nya befattningshavare vid yrkeshem-
men, nämligen två yrkeslärare i snickeri, en trädgårdsmästare och två natt-
vakter, varvid huvudsakligen följts de av skyddshemssakkunniga föreslagna
lönegradsplaceringarna (sid. 150 i 1936 års proposition, nr 219). Samtliga
befattningshavare ha emellertid förutsatts tillsvidare erhålla endast extra-
ordinarie anställning, varför deras närmare placering ansetts tillkomma
Kungl. Maj:t. Omkostnaderna ha uppskattats efter väsentligen samma grun-
der, som tillämpats av nuvarande huvudmän. Rörande detaljerna beträf-
fande hithörande beräkningar får utskottet hänvisa till propositionen, sid.
71—75.

Anslagsbehovet för skyddshemsverksamhetens bedrivande i övrigt har
uppskattats till 1,045,000 kronor. Härvid har bl. a. räknats med dels drift-
bidrag enligt vanliga grunder till 20 provisoriska skolhemsplatser vid skydds-
hemmet Skarvik-Tallåsen, att utgå från 1 november 1936, dels ett bidrag av
7,000 kronor till dessa platsers iordningställande, dels ock ett tillfälligt bi-
drag av 6,900 kronor till Drottning Sophias skyddshem Bistaborg för viss
utvidgning av personalen och inköp av inventarier m. m. Slutligen har för
ersättning till barnvårdsnämnder upptagits ett belopp av 230,000 kronor.
Anslagsbehovet för skyddshemsverksamhetens drift i dess helhet har alltså
uppskattats till (275,000 + 1,045,000) 1,320,000 kronor.

Utskottet. De vid 1936 års riksdag fattade besluten angående omorganisationen av skyddshemsverksamheten hade i stort sett karaktären av principavgöranden, som för omsättning i praktiken krävde ytterligare detaljutredningar och överväganden. I konsekvens härmed åsyftar det nu föreliggande förslaget främst att närmare precisera skyddshemsorganisationens praktiska utformning.

En av de delar, i vilken förutsatts vidare utredning, avser användandet av det Fröbergiska stiftelsen tillhöriga skyddshemmet Norrgård i Kalmar. Det förslag, som Kungl. Maj:t i denna del nu framlagt, synes utskottet i allt väsentligt tillgodose det syfte, som avsetts med den till hemmet knutna donationen, och tillika utgöra en värdefull komplettering av den nya organisationen. Utskottet får därför tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i nu berörda hänseende.

Vad sålunda anförts angående skyddshemmet Norrgård kan ock i huvudsak sägas gälla förslaget angående skyddshemmet Margretelunds omändring till jordbrukshem för manliga, med avseende å förståndet efterblivna elever. I anslutning härtill vill utskottet med anledning av motionerna I: 232 och II: 457 framhålla, att, enligt vad för utskottet under hand bekräftats, Kungl. Maj:ts förslag i denna del bland annat innebär, att avtalet mellan staten och stiftelsen Margretelunds skyddshem skall gälla för minst 15 år samt att det årliga driftbidraget till hemmet skall utgå med lägst 900 kronor per plats eller alltså lägst 27,000 kronor per år. De i nämnda motioner framställda yrkandena torde därmed få anses besvarade.

Kungl. Maj:ts förslag angående skyddshemsorganisationens utbyggande i övrigt samt de därmed förenade kostnaderna synes utskottet jämväl i stort sett väl avvägt. Utskottet tillstyrker alltså, att skyddshemmen Sundbo, Ljungaskog och Forsane utbyggas till statliga yrkeshem, att skyddshemmet Johannisberg ombildas till ett statligt, kombinerat skol- och yrkeshem samt att i Sollefteå uppföres ett nytt hem av enahanda beskaffenhet, allt enligt föreliggande förslag. Utskottet förordar vidare, att å avsedda platser uppföras två nya statliga skolhem, ett för gossar och ett för flickor, samt att de nuvarande skyddshemmen Sonestorp och Höreda förstatlignas och utbyggas på sätt Kungl. Maj:t föreslagit.

Som en konsekvens härav följer, att utskottet godtager Kungl. Maj:ts förslag, att det Västerbottens läns landsting tillhöriga skyddshemmet Stenfors skall efter viss övergångstid nedläggas. Då landstinget därefter skulle äga fritt disponera till anstalten hörande byggnader och jordegendom, har i enlighet med beslut av förra årets riksdag förutsatts, att någon ersättning för i hemmet nedlagda kostnader icke skulle utgå. I motionerna I: 3 och II: 11 har emellertid gjorts gällande, att landstinget icke vore i stånd att utnyttja ifrågavarande anstaltsbyggnader för annat ändamål, främst på grund av egendomens avlägsna belägenhet, samt att landstinget vid försäljning blott kunde påräkna att återfå en mindre del av de å anstalten nedlagda kostnaderna. Då landstinget med hänsyn härtill kunde förväntas komma att lida en avsevärd förlust vid skyddshemmets nedläggande, har i motionerna påyrkats utredning angående frågan om ersättning till landstinget i detta fall.

Utskottet har vid övervägandet av denna fråga uppmärksammat, att Västerbottens läns landsting, i likhet med andra landsting, har att till den s. k. likvidationsfonden under vissa övergångsår lämna bestämda bidrag i syfte att åstadkomma en utjämning mellan de landsting, som för närvarande äro ägare till skyddshem, och övriga landsting. Vid sådant förhållande och med hänsyn till de omständigheter i övrigt, som anförts i förenämnda motioner, vill utskottet icke motsätta sig, att en förutsättningslös utredning verkställes rörande frågan, huruvida ersättning ur likvidationsfonden eller eljest bör utgå i förevarande fall. Utskottet tillstyrker alltså det i denna del motionsvis framställda yrkandet.

I fråga om personalens anställnings- och avlöningsförhållanden vid de av staten drivna skyddshemmen kan utskottet i huvudsak ansluta sig till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet finner sålunda välbetänkt, att nuvarande personal tills vidare övertages på de villkor, som gällde vid tidpunkten för avlåtandet av 1936 års proposition i ämnet. I betraktande av de särskilda kvalifikationer, som krävas av den s. k. ledande personalen vid skyddshemmen, synes det utskottet jämväl rimligt, att denna personal beredes en något gynnsammare ställning i lönehänseende än motsvarande befattningshavare vid folkskolorna. Till de av departementschefen härutinnan förordade graderingarna i förhållande till folkskollärarnas och seminarielärarnas löneplacering är emellertid utskottet med hänsyn till det läge, vari dessa lärargrupperns lönefråga befinner sig, icke berett att nu taga ställning. Då personalen vid ifrågakvarande hem tills vidare endast skall anställas såsom extra ordinarie, lär det, i den mån nyanställning av personal erfordras, få tillkomma Kungl. Maj:ts att, i avbidan å ett slutligt avgörande av skyddshemspersonalens lönefråga, bestämma löneställningen för denna personal i huvudsaklig anslutning till de i propositionen angivna riktlinjerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

I:o) att riksdagen må

a) godkänna de jämkningar i den år 1936 beslutade skyddshemsorganisationen, som angivits i statsrådsprotokollet över socialärenden den 26 februari 1937;

b) besluta, att om- och tillbyggnadsarbeten vid skyddshemmen Sundbo, Forsane, Ljungaskog, Johannisberg, Höreda och Sonestorp ävensom byggnader för de till upprättande föreslagna skyddshemmen i Vänersborg, Sollefteå samt Troxhammar i Skå socken skola utföras i huvudsaklig anslutning till i statsrådsprotokollet över socialärenden den 26 februari 1937 förordade planer;

c) till *Vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. fl.* för budgetåret 1937/1938 under femte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1,375,000 kronor;

d) till *Skyddsuppfostran* för samma budgetår under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,320,000 kronor;

e) medgiva, att från sistnämnda anslag må till stiftelsen Drottning Sophias skyddshem utgå ett tillfälligt driftbidrag för verksamheten under år 1937 vid skyddshemmet Bistaborg av högst 6,900 kronor;

f) medgiva, att från samma anslag må i enlighet med i statsrådsprotokollet över socialärenden den 26 februari 1937 angivna grunder utgå statsbidrag ej mindre till Stockholms stadsmission för inrättande från och med den 1 november 1936 vid dess skyddshem Skarvik-Tallåsen av en provisorisk avdelning och till den vid samma avdelning bedrivna verksamheten, än även från och med den 1 januari 1938 till städerna Stockholm och Göteborg samtliga enskilda sammanslutningar och stiftelser, vilka komma att bedriva skyddshemsverksamhet, samt huvudmännen för de skyddshem, som komma att nedläggas;

g) medgiva, att Jönköpings läns landsting, i och med statens övertagande av verksamheten vid Höreda skyddshem, befrias från återbetalningsskyldighet för ett för anskaffande av viss materiell beviljat lån å 4,000 kronor, under villkor att landstinget utan ersättning överlämnar samma materiell till staten, ävensom att sagda lån må avskrivas ur räkenskaperna för fonden för låneunderstöd;

h) medgiva, att nämnda landsting från angivna tidpunkt likaledes befrias från återbetalningsskyldighet för fastigheten $\frac{1}{2}$ mantal Långanäs nr 1 (1¹) i Höreda socken åvilande andel i lån från statens avdikningslånefond, ävensom att återstående ogulden del av samma lån avskrives ur räkenskaperna för fonden;

i) medgiva, att för inrättande vid skyddshemmet Skarvik-Tallåsen av nya avdelningar ävensom för utförande vid skyddshemmet Sjötorp av vissa om- och tillbyggnadsarbeten må, i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet över socialärenden den 26 februari 1937 förordade villkoren, beviljas lån till Stockholms stadsmission å 360,000 kronor och till svenska diakoniss-sällskapet å 70,000 kronor, skolande förstnämnda lån utgå med 180,000 kronor under budgetåret 1937/1938 och 180,000 kronor under budgetåret 1938/1939;

j) bland utgifter för kapitalökning under rubrik Statens utlåningsfonder: Fonden för låneunderstöd för budgetåret 1937/1938 anvisa att utgå av andra statsinkomster än låne-medel

1) till *Lån till svenska diakoniss-sällskapet för om- och till-*

byggnadsarbeten vid skyddshemmet Sjötorp ett reservationsanslag av 70,000 kronor;

2) till Lån till Stockholms stadsmision för inrättande vid skyddshemmet Skarvik-Tallåsen av nya avdelningar ett reservationsanslag av 180,000 kronor;

k) bland utgifter för kapitalökning under rubriken Fonden för förslag till statsverket till Förskott av kostnader för inlösen av yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. m. för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av låne-medel, av 859,400 kronor.

II:o) att riksdagen må med bifall till herr Bäckströms m. fl. och herr Lindbergs i Umeå m. fl. motioner (I: 3 och II: 11) hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om ersättning till Västerbottens läns landsting för i Stenfors skyddshem nedlagda kostnader samt om framläggande för riksdagen av det förslag, vartill utredningen kan föranleda;

III:o) att herr Ströms m. fl. och herr Perssons i Tidaholm m. fl. motioner (I: 232 och II: 457) må anses besvarade genom vad utskottet anfört.

Stockholm den 25 maj 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Nilsson i Gränebo, Johansson i Fredrikslund, Nilsson i Malmö, Svensson i Kompersmålå, Hansén, Borell, Nilsson i Landeryd, Gustafsson i Bestad, Sandén, Lindström, Larsson i Varberg och Bäcklund; samt

från andra kammaren: herrar Anderson i Råstock, Jansson i Falun, Magnusson i Skövde, Strindlund, Persson i Falla, Andersson i Höör, Svensson, Lindberg i Umeå, Isacson, Danielsson, Weijne och Persson i Tidaholm.
